

Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i sporta

STANDARD ZANIMANJA
POMORSKI NAUTIČAR

Sadržaj

1. Razina, ključna svrha i opis zanimanja	3
2. Grupa poslova, ključni poslovi i aktivnosti	4
3. Uobičajeni/poželjni stavovi i obrasci ponašanja	11
4. Ostale informacije.....	12
4.1. Zakonska regulativa povezana sa zanimanjem	12
4.2. Perspektive u zanimanju – nastavak obrazovanja, karijera	12
4.3. Zanimanja s kojima se često i usko surađuje	12
4.4. Zdravstveni rizici u zanimanju.....	13
4.5. Tipično radno okruženje i uvjeti rada	13
5. Reference dokumenta	14

Napomena:

imenice korištene u ovom dokumentu, primjerice polaznik, tehničar, student, korisnik, poslodavac, investitor, stručni suradnik i referent, podrazumijevaju rodnu razliku.

1. Razina, ključna svrha i opis zanimanja

Razina:	
Ključna svrha:	Planiranje, organiziranje i provedba sigurnog prijevoza ljudi i dobara morem najkraćim i najsigurnijim putem.
Opis zanimanja:	
<p>Pomorski nautičar je zanimanje kojim su obuhvaćeni svi poslovi sigurne plovidbe i izvršenja prometno-plovidbene usluge u cilju postizanja ekonomskog učinka. U postizanju ovog cilja zanimanje obuhvaća sve poslove analiziranja, planiranja, pripremanja, izvršavanja i okončanja prometno-plovidbene usluge te provedbu poslova upravljanja i rukovanja plovilima bez ograničenja, njihovo sigurno vođenje svim morima i plovnim putovima, a radi postizanja sigurnog izvršenja prometno plovidbene usluge i poznavanje svih poslova vezanih za brod, ljude i zaštitu morskog okoliša.</p> <p>Radi u svim strukturama koje obuhvaćaju pomorsku plovidbu (na brodu i na kopnu), primjerice to su brodari, agenti, u državnim institucijama koje se bave pomorskom plovidbom (Lučke kapetanije i Lučke uprave) i u turizmu.</p> <p>U svom poslu pomorski nautičar mora znati uljudno komunicirati na hrvatskom i stranom jeziku, biti psihički stabilan, biti sposoban samostalno donositi odluke, imati sklonost timskom radu i moći rješavati izvanredne situacije te izazove koji se javljaju tijekom putovanja i u samom prijevoznom procesu.</p> <p>Radi na otvorenome i u uredu, ima neravnomjerno radno vrijeme, a prekovremeno radi prema potrebi.</p> <p>Mora dobro poznavati zakonodavstvo i važeće zakone i propise.</p> <p>Mora se prilagođavati novim tehnologijama razvoja te biti spreman za daljnje školovanje, cjeloživotno stručno usavršavanje i učenje stranih jezika.</p>	

2. Grupa poslova, ključni poslovi i aktivnosti

Grupa poslova	Ključni poslovi	Aktivnosti
Analiza, planiranje i organizacija rada	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analiziranje plovidbe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analizirati područje putovanja ▪ raščlaniti meteorološke i oceanografske uvjete na putovanju ▪ pojasniti opasnosti na plovidbenom putu ▪ objasniti stanje sigurnosti plovidbene rute
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ planiranje putovanja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prikupiti podatke o potrebama za izvršenje plovidbenog pothvata ▪ planirati vođenje plovidbenog pothvata ▪ upravljati plovidbenim pothvatom ▪ napraviti plan putovanja ▪ planirati i osigurati pravilan ukrcaj, slaganje i iskrcaj tereta ▪ planirati čuvanje i nadzor nad teretom tijekom plovidbe
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organiziranje putovanja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizirati držanje pomorske straže ▪ obaviti organizaciju ukrcaja, iskrcaja i čuvanja tereta tijekom plovidbe ▪ ustanoviti osiguravanje tereta u skladištima i na palubi ▪ organizirati tijek, izvršenje i okončanje plovidbe
Priprema radnog mjesta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pripremanje za korištenje navigacijske, signalizacijske i komunikacijske opreme 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uključiti navigacijsku opremu i uređaje ▪ uključiti uređaje za radiokomunikaciju ▪ pripremiti navigacijske karte i priručnike

Grupa poslova	Ključni poslovi	Aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ pripremiti AIS (Automatic Identification System – sustav automatske identifikacije broda)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ provjeravanje ispravnosti uređaja i opreme 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ izvršiti provjeru ispravnosti uređaja i opreme ▪ izvršiti probni rad na uređajima ▪ primijeniti ISM code (international safety management code – međunarodni standardi za sigurno upravljanje i rukovanje brodom i zaštitu od polucije)
perativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pripremanje plovidbe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odabrati plovidbeni put obzirom na sigurnost za brod ▪ odabrati plovidbeni put obzirom na sigurnost za posadu ▪ osigurati provedbu plana putovanja
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vođenje putovanja i navigacije 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ koristiti radar i ARPA-u (automatic radar plotting aid – automatski radar za izbjegavanje sudara) u svrhu održavanja sigurne plovidbe ▪ koristiti ECDIS (elektronic chart display and information system – sustav za korištenje i upravljanje elektronskim kartama) u svrhu održavanja sigurne plovidbe ▪ voditi navigaciju u svim

Grupa poslova	Ključni poslovi	Aktivnosti
		uvjetima plovidbe <ul style="list-style-type: none"> ▪ koristiti sve metode u određivanju pozicije broda ▪ voditi sigurnu navigaciju u svim uvjetima plovidbe ▪ koristiti sve metode u određivanju pozicije broda ▪ voditi sigurnu navigaciju korištenjem podataka dobivenih od navigacijske opreme i sustava ▪ održavati sigurnu navigaciju korištenjem ECDIS-a i ostalih navigacijskih sustava kao pomoć pri donošenju zapovjedne odluke ▪ prognozirati vrijeme i oceanografske prilike
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rukovanje i upravljanje brodom 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ manevrirati brodom u luci ▪ manevrirati brodom u svim uvjetima plovidbe ▪ upravljati pogonskim strojem i strojnim sustavom ▪ koristiti daljinske kontrole za upravljanje strojem i strojnim sustavom ▪ predavati i primati informacije vizualnom signalizacijom
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slaganje i rukovanje teretom 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nadzirati ukrcaj, slaganje i osiguravanje tereta ▪ čuvati teret tijekom plovidbe ▪ nadzirati iskrcaj tereta ▪ osigurati ukrcaj, iskrcaj i slaganje tereta na siguran način ▪ osiguravati teret ▪ osigurati čuvanje tereta u skladištima i tankovima na siguran način

Grupa poslova	Ključni poslovi	Aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ pregledati nedostatke i oštećenja teretnog prostora, poklopaca skladišta i balastnih tankova ▪ procijeniti prijavljene nedostatke i oštećenja teretnog prostora, poklopaca skladišta i balastnih tankova ▪ održati sposobnost broda za plovidbu ▪ kontrolirati trim, stabilnost i napetost brodske konstrukcije ▪ prevoziti opasni teret
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ održavanje sigurnosti broda i plovidbe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spriječiti požar na brodu ▪ provoditi kontrolu zaštitnih mjera na brodu tijekom plovidbe ▪ rukovati sredstvima za spašavanje ▪ primijeniti medicinsku prvu pomoć na brodu ▪ održavati sigurnost i zaštitu brodske posade i putnika ▪ održavati sredstva za spašavanje u ispravnom stanju ▪ održavati sredstva protupožarne zaštite i druge sigurnosne sustave u ispravnom stanju ▪ izraditi planove za slučajeve opasnosti i oštećenja ▪ upravljati posadom u opasnim situacijama
Administrativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ administrativno pripremanje i održavanje broda 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ voditi brodski dnevnik ▪ kontrolirati podatke upisane u brodski dnevnik ▪ voditi brodske isprave i knjige

Grupa poslova	Ključni poslovi	Aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ kontrolirati podatke upisane u brodske isprave i knjige ▪ upotrebljavati ISM code ▪ primijeniti pravila pomorskog prava i međunarodnih konvencija ▪ primijeniti zakonske zahtjeve i mjere osiguranja sigurnosti života na moru, zaštite i očuvanja morskog okoliša
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ administrativno pripremanje i održavanje brodske opreme i uređaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ voditi dnevnik održavanja brodske opreme ▪ voditi dnevnik održavanja brodskih uređaja
Komerrijalni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ održavanje broda i brodske opreme 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ izvesti bojanje broda ▪ izvršiti zaštitu broda od hrđe ▪ provoditi održavanje trupa broda ▪ provoditi održavanje brodske opreme
Komunikacija i suradnja s drugima	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komuniciranje s ljudima na brodu i terminalu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ davati upute za rad posadi broda ▪ komunicirati sa osobljem terminala ▪ primjenjivati vještine vodstva i timskog rada na brodu ▪ primjenjivati pravila vođenja i vještine upravljanja ljudima
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komuniciranje s operativnim osobljem tijekom plovidbe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ surađivati s operativnim osobljem kod VTS-a (vessel traffic sevice – brodski prometni servis) ▪ surađivati s operativnim osobljem obalnih radiopostaja

Grupa poslova	Ključni poslovi	Aktivnosti
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vođenje sastanka tima 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pripremiti sastanak tima ▪ voditi sastanak tima
Osiguranje kvalitete	<ul style="list-style-type: none"> ▪ provjeravanje kvalitete prijevoza tereta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kontrolirati odvijanje sigurne plovidbe ▪ voditi brigu o brodu i teretu tijekom prijevoza ▪ brinuti o sigurnosti tereta i posade ▪ provoditi mjere zaštite na radu i zaštite morskog okoliša
Zaštita zdravlja i okoliša	<ul style="list-style-type: none"> ▪ provođenje mjera sigurnosti i zaštite morskog okoliša 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ provoditi propise o zaštiti morskog okoliša ▪ provoditi propise o sigurnosti plovidbe s aspekta zaštite okoliša ▪ nadzirati provođenje propisa o zaštiti morskog okoliša ▪ nadzirati provođenje propisa o sigurnosti plovidbe s aspekta zaštite morskog okoliša ▪ primjenjivati propise o zaštiti na radu ▪ provoditi zakonske zahtjeve i mjere osiguranja sigurnosti života na moru, zaštite i očuvanja morskog okoliša ▪ osigurati ispunjavanje zahtjeva za sprječavanje onečišćenja s brodova
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ provođenje nacionalnih i međunarodnih propisa o zaštiti zdravlja ljudi i morskog okoliša 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ primijeniti nacionalne propise o zaštiti morskog okoliša ▪ primijeniti međunarodne propise o zaštiti morskog okoliša ▪ nadzirati primjenu nacionalnih propisa o zaštiti morskog okoliša ▪ nadzirati primjenu

Grupa poslova	Ključni poslovi	Aktivnosti
		međunarodne propise o zaštiti morskog okoliša

3. Uobičajeni/poželjni stavovi i obrasci ponašanja

Pomorski nautičar treba posjedovati strukovna znanja i vještine, zadovoljiti zahtjeve liječničkog pregleda, biti komunikativan, poznavati pravila lijepog ponašanja, imati sklonosti timskom radu, biti sposoban samostalno donositi odluke i upravljati ljudima.

4. Ostale informacije

4.1. Zakonska regulativa povezana sa zanimanjem

- STCW International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978, as amended – Međunarodna konvencija o standardima izobrazbe, izdavanju svjedodžbi i držanju straže pomoraca (STCW) 1978., kako je izmijenjena i dopunjena
- IMO international Maritime Organization – Međunarodna pomorska organizacija, Model course 7.01 i 7.03
- Pomorski zakonik (NN 181/04, 76/07, 146/08 i 17/94)
- Pravilnik o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca (NN 50/07, 62/09, 73/09, 15/10, 142/10, 64/11, 145/11)
- Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09)
- Pravilnik o načinu vijanja zastave i isticanja znakova na brodovima i jahtama (NN 126/07)
- Naredba o kategorijama plovidbe pomorskih brodova (NN 46/06 i 48/08)
- Pravilnik o pomorskoj opremi (NN 94/05 i 3/08)
- Pravilnik o obavljanju meteorološke službe na pomorskim brodovima (NN 68/07)
- ostala pozitivna zakonska regulativa

4.2. Perspektive u zanimanju – nastavak obrazovanja, karijera

Pomorski nautičar može biti zaposlen na sljedećim radnim mjestima: časnik straže na brodu od 500 BT i većem, I. časnik na brodu od 3000 BT i većem, zapovjednik na brodu od 3000 BT i većem, rukovoditelj prometno-nautičke službe u Lučkim kapetanijama, nautički dispečer (prometnik), nautički referent za sigurnost prometa

Vodoravna prohodnost: proširenje stručnih kompetencija za potrebe radnog mjesta časnik straže na brodu od 500 BT i većem, I. časnik na brodu od 3000 BT i većem, zapovjednik na brodu od 3000 BT i većem, postiže se stručnom naobrazbom prema međunarodnom programu za obrazovanje pomoraca STCW AII/1 i AII/2, propisanom stručnom izobrazbom, propisanom praksom na brodu i položenim stručnim ispitom.

Okomita prohodnost: za rad na radnim mjestima višeg stupnja složenosti I. časnik na brodu od 3000 BT i većem, zapovjednik na brodu od 3000 BT i većem postiže se stručnom naobrazbom prema međunarodnom programu za obrazovanje pomoraca STCW A II/1 i A II/2, propisanom stručnom izobrazbom, propisanom praksom na brodu i položenim stručnim ispitom.

4.3. Zanimanja s kojima se često i usko surađuje

- zapovjednik,
- I. časnik palube
- kormilar

- brodski strojar
- brodski kuhar
- djelatnici lučke kapetanije
- inspektor sigurnosti plovidbe
- djelatnici agencije za vodne putove
- djelatnici lučke uprave
- brodski agent
- brodar
- carinik
- granični policajac
- sanitarni inspektor
- fitopatolog
- ronioc

4.4. Zdravstveni rizici u zanimanju

- bolesti izazvane radom u svim vremenskim uvjetima
- rad na računalu
- rad na otvorenom
- opasnosti pri korištenju uređaja i opreme
- moguća izloženost opasnim tvarima

4.5. Tipično radno okruženje i uvjeti rada

Pomorski nautičar uglavnom radi na otvorenom prostoru u svim vremenskim uvjetima, radi u zatvorenom prostoru pri dnevnom i umjetnom svjetlu, prema potrebi radi i noću, specifičan smjenski rad, radi u uvjetima pojačane buke i vibracije.

5. Reference dokumenta

Broj reference:	SZ-1103/13-03
Naziv obrazovnog sektora:	Promet i logistika
Šifra obrazovnog sektora:	11
Popis članova radne skupine koja je izradila standard zanimanja:	dr. sc. Juraj Bukša, Lošinjska plovidba, Rijeka Vladimir Car, dipl. ing., Kapetan duge plovidbe, Pomorska škola Bakar Kap. Ivica Gerlanc, ing., Lučka uprava Zadar mr. sc. Franko Marnika, Kapetan duge plovidbe, Pomorska škola Zadar Kap. Drago Martinović, ing., Lučka kapetanija Zadar Kristina Miklaužić Černicki, dipl. ing., Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Zagreb
Predlagatelj standarda zanimanja:	Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih uz prethodnu suglasnost nadležnog sektorskog vijeća od ::::::::::::::::::::::::::::